

ledes er udsendt den 9. September 1920, følgende — jeg maa maaske tillade mig at citere et Par Sætninger: „Indskrænkningerne i Militærvæsenet maa nu blive til Alvor“, og man fortæller saa i Manifestet, at det radikale Venstre allerede i Militærkommissionen har stillet Forslag om en Nyordning. Det er nu ikke helt rigtigt; der var en Skitse fremme, som senere blev ændret, men det er lige meget, det radikale Venstre erklærede, at det allerede havde stillet Forslag om en Nyordning, og man vilde altsaa ikke betænke sig paa at gennemføre en Nyordning uden at have hørt fra Folkenes Forbund. Der fortælles videre i Valgmanifestet, at ved denne Nyordning vilde der spares henved et halvt Hundrede af de 70—80 Mill. Kr., som Gennemførelsen af Ordningen af 1909 aarlig vilde koste, og der fortælles, at Uddannelsen efter Ordningen af 1909 omfatter 13—14 000 Mand aarlig, medens Mandskabsstyrken efter det af de Radikale indbragte Forslag vilde blive begrænset til 4 000 Mand med en kortere Tjenestetid.

Jeg gør opmærksom paa en interessant Ting, nemlig at da det radikale Venstre i 1920 skulde forklare deres Vælgere, hvor meget Partiet vilde spare paa Militæruddgifterne, saa drog man en Sammenligning med Ordningen af 1909 fuldt gennemført; man regnede med, at 1909-Ordningen vilde koste 70—80 Mill. Kr. om Aaret, og man opstillede saa en Sammenligning mellem de Radikales Forslag og denne Ordning af 1909. Det er først senere, Partiet er kommet i Tanker om, at 1909-Lovene ikke egner sig til Sammenligning; det er man først kommet i Tanker om, da man har set, at først Venstres og Regeringens Forslag og nu Flertalsforslaget — hvad man den Gang sikkert ikke troede fra radikal Side — er kommet betydeligt ned med Militæruddgifterne i Sammenligning med Ordningen af 1909. Saa kunde denne Sammenligning ikke bruges i Agitationen; men med et Valgprogram af denne Art lokkede det radikale Venstre sine Vælgere i 1920: der kunde spares 50 Mill. Kr., der var allerede stillet Forslag om en Nyordning. Og man advarede mod at stemme paa Venstres Kandidater, thi de vilde foreløbig lade den gamle dyre Ordning bestaa. Jeg tør paastaa, at efter at det radikale Venstres Vælgere er gaaet til Valg efter dette Valgprogram, er der heller ingen indenfor dette Parti, der har været i Tvivl om, at de var i høj Grad udsat for, at Militærspørgsmaalet vilde komme til Afgørelse i den 4-aarige Valgperiode. Derfor

gælder det ikke, naar den ærede Ordfører for det radikale Venstre (P. Munch) nu kommer, og siger, at Vælgerne ikke er forberedt, og at det er et Brud paa Løfter til Vælgerne, naar vi nu foreslaar en Omordning af vort Militærvæsen.

Det ærede Medlem stiller nu sammen med Socialdemokratiet Forslag om, at disse Lovforslags Ikrafttræden skal gøres afhængig af en Folkeafstemning. Naar jeg fraraader at stemme for dette Ændringsforslag, er det for det første, fordi jeg mener at have godtgjort, at den siddende Rigsdag har Mandat til at løse dette Spørgsmaal saavel som alle de andre Spørgsmaal, som er forudsat at ville komme til Afgørelse, og dernæst fordi vi fra vor Side vedkender os, at vi er Modstandere af Folkeafstemning i den Slags Spørgsmaal. Vi tror, at den bedste Ordning er den, at den almindelige Valgret styrer gennem valgte Repræsentanter, at Vælgerne vælger deres Rigsdagsmænd for 4 Aar, og at Rigsdagsmændene indenfor disse 4 Aar handler under Ansvar overfor deres Vælgere. Vi tror, at hvis der skulde udskrives nye Valg eller afholdes Folkeafstemning, hver Gang en Opposition er misfornøjet med et Regeringsforslag, vilde det føre til ulidelige parlamentariske Tilstande, det vilde være ødelæggende for Arbejdsroen og i høj Grad ødelæggende for Parlamentarismen.

Ud fra de Betragtninger, jeg her har gjort gældende, skal jeg anbefale at stemme mod Mindretallets Forslag om at udskyde Lovenes Ikrafttræden, indtil en Folkeafstemning har været afholdt, og jeg skal anbefale at stemme for Lovforslagene og for det Ændringsforslag til Lovforslaget om Søværnets Ordning, som jeg omtalte i Begyndelsen af mine Udtalelser.

L. Rasmussen: Venstres Ordfører (I. A. Hansen) begyndte med at omtale Militærordningen af 1909 og søgte at gøre Rede for, paa hvilket Grundlag denne Ordning var bygget, men gjorde det paa en saadan Maade, at han ganske gik udenom det, som i Virkeligheden var det afgørende ved Ordningen af 1909. Baade Venstre og Højre erklærede i deres Betænkning her i Rigsdagen og overalt i Landet, at hvis det ikke var muligt at gennemføre en Militærordning, i Kraft af hvilken København kunde beskyttes mod Bombardement, saa var det overhovedet ganske overflødigt at etablere en Militærordning og forsøge et Forsvar her i Landet; thi den Dag København laa ube-